

Analiza achizițiilor publice în orașul Ceadîr-Lunga 2019 - 2020

Achizițiile publice în orașul Ceadâr-Lunga 2019-2020

În cadrul proiectului *Informează, abilitază, și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova* a fost efectuată o analiză a achizițiilor publice locale pentru anii 2019-2020.

Unul dintre scopurile acestui exercițiu de analiză a fost evaluarea principiilor generale care stau la baza cheltuielilor publice: competiția între companii, tratamentul egal și nediscriminatoriu al participanților, transparență și integritate în organizarea achizițiilor și utilizarea eficientă a fondurilor publice. Documentul prezintă datele principale ale achizițiilor efectuate de către primăria din Ceadâr-Lunga, dar și problemele și provocările cu care se întâlnește primăria în organizarea procesului de achiziții publice.

Documentul conține și câteva recomandări pentru autoritățile locale în vederea îmbunătățirii și eficientizării procedurilor de achiziții.

I. Date Generale

În anul 2019 au fost organizate 10 achiziții publice în valoare de 12,1 milioane lei, iar în anul 2020 au fost desfășurate 10 achiziții publice în valoare de 13,6 milioane lei.

Tabelul 1.

Anul	2019	2020
Produce alimentare	MDL 3 711 262,17	MDL 3 670 445, 67
Reparație drumuri	MDL 7 629 920,92	MDL 7 161 550,92
Reparație grădiniță	MDL 539 602	MDL 473 055
Reparație Primărie	-	MDL 544 330
Reparație fosta sală de ceremonii/ de sport	-	MDL 638 717
Procurarea și instalarea terenurilor de joacă	-	MDL 685 056,96
Produce petroliere	MDL 307 560,00	MDL 521 674,45
TOTAL	MDL 12 188 345,1	MDL 13 694 830

Procedurile de achiziții utilizate au fost:

- Cererea ofertelor de preț - 65%;
- Licitațiile deschise - 35%.

Ponderea contractelor de achiziție după obiectul achiziției:

- Bunuri – 40%;
- Lucrări – 60%.

Pentru determinarea celei mai avantajoase oferte din punct de vedere economic, primăria din Ceadâr-Lunga a utilizat criteriul cel mai mic preț pentru 14 achiziții publice organizate și criteriul cel mai bun raport calitate-preț pentru 6 achiziții publice efectuate în ultimii doi ani.

II. Reparația drumurilor în localitate

În perioada 2019-2020, primăria a organizat 8 licitații pentru reparația drumurilor din localitate.

Cele 5 licitații din 2019 au fost organizate fie într-un singur lot sau în mai multe, iar pentru fiecare lot au fost depuse de la 3 la 7 oferte. Pentru toate procedurile de achiziții organizate în 2019, criteriul de selecție a fost cel mai mic preț. Spre deosebire, în 2020, pentru cele 3 proceduri de achiziție, criteriul stabilit a fost cel mai bun raport calitate-preț.

Licitațiile din 2020 au avut un buget cu 468 de mii de lei mai mic de cât cel din 2019, ceea ce reprezintă o scădere de 6,13% față de bugetul din 2019. În 2020 toate procedurile de achiziție au fost organizate într-un singur lot fiecare, pentru care au fost depuse de la 1 la 10 oferte.

III. Produsele alimentare pentru grădiniță

De regulă, primăria organizează între 2 și 3 achiziții anual pentru procurarea produselor alimentare. Pentru cele 3 achiziții din 2019, numărul de loturi a variat între 4 și 61 de poziții, iar în anul 2020, pentru cele 2 proceduri de achiziții publice organizate, numărul de loturi a fost egal cu 10 pentru fiecare. Așadar, numărul loturilor a variat între 4 și 61 de poziții, în dependență de modul în care acestea au fost grupate, iar numărul de ofertanți unici între 1 și 5 per lot.

Analizând achizițiile produselor alimentare din 2019 și 2020, a fost observat faptul că de multe ori câștigătorul a fost desemnat pe criteriul de cel mai mic preț, însă în câteva cazuri, cu toate că existau oferte mai avantajoase, au fost desemnați drept câștigători companiile care au propus prețuri cu mult mai mari, cu toate că criteriul stabilit pentru toate achizițiile de produse alimentare pentru 2019 și 2020 a fost cel mai mic preț. Pentru ofertele refuzate, în detaliile privind decizia a fost indicat: alte temeuri de respingere a ofertei, respectiv nu au fost făcute publice motivele de refuzare a ofertei cu cel mai avantajos preț.

IV. Gradul de concurență a achizițiilor publice

Numărul de achiziții publice este unul destul de redus pentru a putea trage concluzii definitive privind gradul de competiție, însă pentru cele mai frecvente achiziții cum sunt produsele alimentare se înregistrează o concurență relativ redusă. În ceea ce ține de majoritatea produselor sau a categoriilor de produse, numărul participanților oscilează între 1 și 3 oferte,

un număr de oferte mai mare există doar pentru carne (4 oferte), lăctate (4 oferte), crupe (4 oferte) și unt (5 oferte).

O concurență cu mult mai bună a fost înregistrată la achiziția ce ține de repararea drumurilor, desfășurată într-un singur lot, și organizată în anul 2020, la care au participat 10 companii.

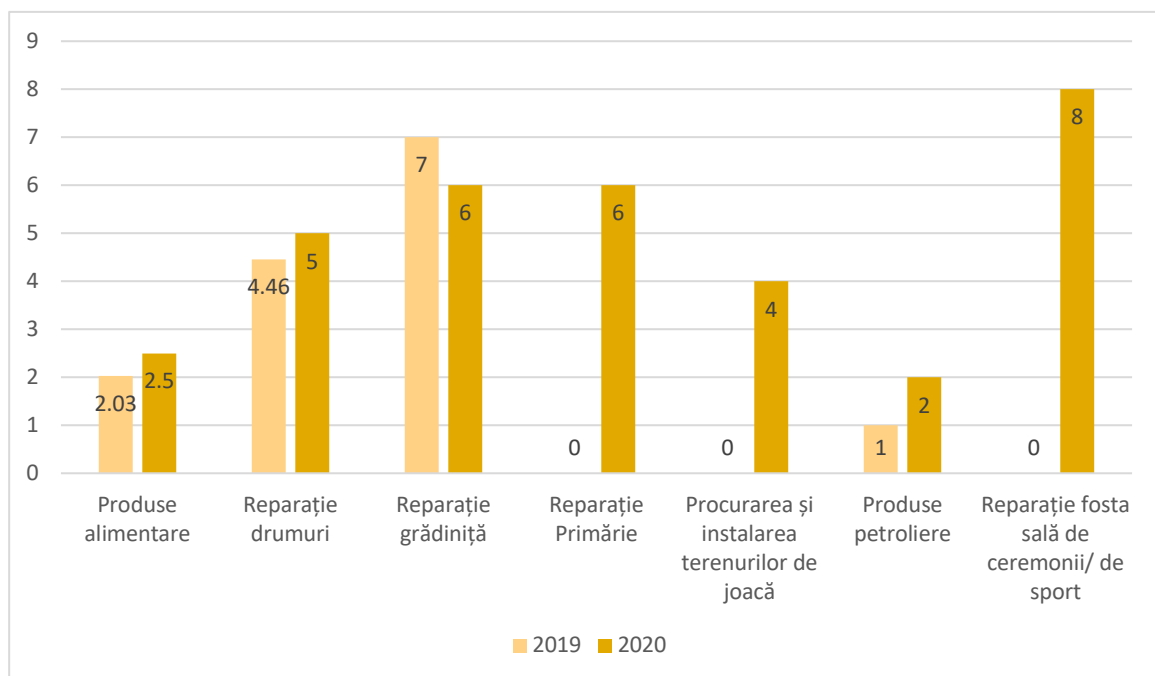

Figura 1: Numărul mediu de participanți la achizițiile publice

V. Transparența achizițiilor publice

Primăria Ceadâr-Lunga utilizează pagina web (<https://ceadir-lunga.md/>) pentru publicarea informațiilor de interes public privind achizițiile publice la nivel local. La rubrica *Achiziții publice* sunt publicate:

- Planul de achiziții publice 2020 și 2021;
- Componența grupului de lucru pentru achiziții;
- Anunțurile cu privire la achiziții

Cu toate că există compartimentul Rapoartele de monitorizare, acesta conține informații limitate (doar pentru luna ianuarie 2021).

Pe site sunt publicate și modificările/actualizările la planurile de achiziții operate pe parcursul anului 2020, însă lipsesc rapoartele pe alți ani sau alte informații mai vechi. Prin urmare, cetățenii și societatea civilă are un acces limitat la documentele din alți ani, iar acest lucru poate îngreuna o analiză comparativă și nu permite stabilirea unor tendințe la nivel local.

Mai mult, lipsește informația cu privire la rezultatele achizițiilor publice și contractele atribuite. Acest lucru contribuie la reducerea transparenței.

Totodată, documentele sunt publicate în format .pdf, ceea ce îngreunează analiza detaliată a contractelor de achiziții și nu permite căutarea după obiectul contractului sau furnizorul serviciului.

O parte din datele privind achizițiile publice sunt disponibile pe portalul www.e-licitatie.md, dar exercițiul de căutare nu este unul ușor și necesită timp adițional. Astfel, lipsa unei centralizări a informației privind achizițiile publice efectuate de către primărie îngreunează accesul cetățenilor, reprezentanților societății civile și a altor părți interesate și nu permite efectuarea unei analize comparative sau stabilirea unor tendințe la nivel local.

VI. Componenta grupurilor de lucru

La nivelul primăriei din Ceadâr-Lunga a fost constituit un singur grup de lucru, format din 7 persoane. Vice-primarul orașului este președintele grupului. În componența sa, pe lângă angajații primăriei, mai intră un angajat a grădiniței de copii nr. 8. Componenta grupului de lucru este plasată pe site-ul primăriei, asigurând o transparență mai mare.

VII. Concluzii și recomandări

Concluzii:

1. În jur de o pătrime din achizițiile publice sunt desfășurate pentru achiziția de produse alimentare;
2. Majoritatea procedurilor de achiziții publice au fost desfășurate prin intermediul cererii ofertelor de preț, iar celelalte prin licitație deschisă și cu indicarea criteriului de cel mai mic preț pentru 14 achiziții publice organizate și criteriul cel mai bun raport calitate-preț pentru 6 achiziții publice drept criteriu de bază de evaluare;
3. Solicitățile de oferte de prețuri pentru produse alimentare au avut loc de 3 ori în anul 2019 și de 2 ori în anul 2020. Numărul mai redus de cereri de oferte de prețuri în anul 2020 se datorează stării de urgență în sănătate publică și activității temporar sistate a grădinițelor în acest an.

Această publicație este realizată în cadrul proiectului de grant UE „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Konrad Adenauer Stiftung e.V. (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Conținutul acestei publicații aparține autorilor și nu reflectă opiniile Uniunii Europene și a Konrad Adenauer Stiftung e.V.

4. Pe cîteva cazuri de achiziții publice nu s-a respectat cerința prețului cel mai mic, fiind selectate oferte mai scumpe;
5. Gradul de competiție pentru achizițiile publice este relativ redus (1-3 oferte) fiind puțin mai competitiv pentru unele categorii de produse alimentare: carne (4 oferte), lăctate (4 oferte), crupe (4 oferte) și unt (5 oferte). O competiție mai bună există pentru lucrări de reparație.
6. Transparența procesului de achiziții publice este la nivel mediu, pe situl Primăriei nefiind accesibile unele informații cu privire la achizițiile publice anunțate.
7. Grupul de lucru privind evaluarea ofertelor de achiziții publice este format din 7 persoane. Din acest grup, pe lângă angajații primăriei, mai face parte și un angajat al grădiniței.

Recomandări:

1. Evitarea cazurilor de acordare a contractelor de achiziții publice pentru ofertele care nu oferă cel mai mic preț, odată ce acest criteriu este principalul criteriu aplicat pentru stabilirea avantajului economic.
2. Publicarea pe situl primăriei a anunțului și altor documente legate de achizițiile publice desfășurate pentru a asigura transparența în procesul de organizare a acestora, precum și pentru a ridica gradul de competiție.
3. Diseminarea informației cu privire la achizițiile publice organizate pentru a atrage mai multe oferte, în special cu atragerea și a unor participanți din regiune, care ar putea oferi beneficii atât pentru primărie (costuri mai mici și mai multe oferte potențiale) cât și susține întreprinderile mici și mijlocii.
4. Separarea achizițiilor pe loturi per produs și nu per categorie de produse, cu scopul de a spori gradul de competitivitate.

